

FOLK OG LAND

NR. 18 — 19. ARGANG

LØRDAG 26. SEPTEMBER 1970

LØSSALG KR. 2,—

SIEGFRIED:

General Ruges besynderlige forhold etter Trondheimsavtalen

EN STRID MELLOM TO NORSKE GENERALER SOM I LIKHET MED HARTMANNS DOKUMENTER BELYSER NORGES «FORTSATTE KRIG»

Major Kjelstrup henvendte seg for ti år siden til Forsvarets Krigshistoriske Avdeling, som imidlertid ikke ville beskjefte seg med «spørsmål av politisk art».

Stormen omkring statsstipendiat, advokat Sverre Hartmanns dokumentasjon i ukebladet AKTUELL blir stadig voldsommere og spesielt VG og Morgenbladet er opprørt på vegne av general Ruge og hans nærmeste menn, som Hartmann beskylder for å ha handlet bak regjeringen Nygaardsvolds rygg. Vi kan ikke si at vi er så særlig interessert i hva Ruge fortalte eller ikke fortalte den regjering som hadde stukket av fra den katastrofe den hadde bragt landet opp i og som hadde overlatt Norge slått, avvæpnet og okkupert av tyske tropper, mens en ny trusel avtegnet seg i Øst-Finnmark: faren for at Sovjetsamveldet ville handle her som i Polen og sikre seg sin del av byttet. Hadde det skjedd så ville utgangen av annen verdenskrig blitt et delt Norge slik den ble et Polen berøvet sine østlige provinser. Det skulle bare mangle at ansvarlige norske offiserer med general Ruge i spissen dengang ikke hadde tatt hensyn til fedrelandets interesser i første rekke og ikke til den rømte «tidligere regjering». For alle normale mennesker var Norges krig, om ikke formelt med en fredsslutning, så dog reelt i og med en vå-

General Ruge, som her sees sammen med den mangfoldige arbeiderparti-statsråd Trygve Lie lot tyskerne få en beretning om Norges krig. Men senere erklærte han som kjent at den likevel fortsatte.

penstillstand for verdenskrigens varighet, avsluttet i juni 1940. Like avsluttet som Tysklands deltagelse i annen verdenskrig er det idag trass i manglende formell fredsslutning. Og hadde ikke Ruge og hans nærmeste offiserer dengang handlet som de gjorde, så ville de i sannhet ha handlet landsforrædersk.

At Ruge etter annen verdenskrig lot seg drive av «statshensyn» til å forfekte at Norges statlige krig fortsatte trass i kapitulasjonen er det derimot all mulig grunn til å kritisere og beklage. Og det er da også dette som har ført til at hans gjenværende offiserer fra dengang idag står for hugg gjennom artikkelserien i AKTUELL. De handler vel kanskje etter ordre av den døde forsvarssjef når de fortsatt benekter at de dengang anså Norges statlige krig for avsluttet, men da får de også finne seg i de angrep som naturlig nok rettes mot dem på basis av

de dokumenter Hartmann legger frem og fortolker slik han gjør. Ingen politiefterforskning (!) i disse samtidshistoriske stridsspørsmål kan rokke ved det smuss som blir hengende ved deres navn og ingen strid blir løst ved at de samme herrer som tidligere har engasjert seg så sterkt påny trer frem og avlegger de samme gamle vitnesbyrd som dokumentasjonen gjør så urimelige.

Sverre Hartmann har i en rekke innlegg pekt på den hysj-hysj-politikk som har vært drevet omkring disse spørsmål. Han slår fast at såvel originalteksten til kapitulasjonsavtalene som en rekke andre dokumenter er totalt forsvunnet og at den militære undersøkelseskommissjons innberetning hårdnakket hemmeligholdes skjønt den sikkert vil kunne kaste lys over stridsspørsmålene. Hvorfor hemmeligholdes den ellers hvis den ikke inneholder sprengstoff? Og betegnende er det at de to foran nevnte aviser, som begge forlanger etterforskning av Hartmanns påstander ikke faller på å kreve undersøkelseskommissjonens innberetning lagt frem for offentligheten, men vil ha politiefterforskning av samtidshistorien! Og den skal etter hva det opplyses skje på det vis at politiet skal søke råd og veiledning hos professor Skodvin, Olav Ristte og de andre forsvarere av den gamle legende, samt ved påny å spørre Roscher-Nielsen, Lindbäck-Larsen og de andre som Ruge ga munnkurv om Hartmann har rett!

Hartmann har også hevdet at general Ruge på henvendelse bl. a. fra Scharffenberg var helt uvillig til å drøfte stridsspørsmålene nærmere. Og hvorfor det hvis det intet var å skjule?

Den samme uvilje til å granske tvistespoersmålene finner man på alle hold. Og hvorfor det hvis alt er iorden?

(Forts. side 6)

Da «den norske hær» gjorde mytteri i Skottland

FORDI DEN IKKE FIKK 50 ØRE DAGEN I EKSTRAFORPLEINING

Men også disse dokumenter er «forsvunnet» oppdaget Harry Lindstrøm som ville granske dem.

«Norges hær» (4 kompanier) under øvelser i Skottland. Formodenlig for femtiøres-myteriet som Lindstrøm forteller om.

Ralph Hewins har som kjent i flere artikler i FOLK OG LAND pekt på alle de dokumenter til belystning av den historiske sannhet om hendelsene i forbindelse med det som hendte Norge i 1940—45 som enten hemmeligholdes fremdeles eller som simpelthen er forsvunnet. Vi viser bl. a. til hans artikkel i nr. 15 (for 15. august sistl.) om «Professor Skodvin og 'Historiens muse».

I forbindelse med Sverre Hartmanns artikkelserie i AKTUELL har spørsmålet

om de undersøkte dokumenter reist seg påny. Hartmann selv har pekt på dette beklagelige forhold og til syvende og sist har til og med ARBEIDERBLADET vært freidig nok til å etterlyse den militære undersøkelseskommissjons undersøkte rapport, trass i at Arbeiderpartiets egen regjering intet gjorde for å få papirene på bordet dengang Scharffenberg offentlig og gang på gang krevde dem fremlagt.

Ellers kjenner en jo til at ubehagelige papirer, bøker o.l. brutalt undertrykkes, forties eller direkte skaffes av veien. Et nytt eksempel på dette har den omstridte Harry Lindstrøm avslørt. Han var som kjent selv knyttet til «den norske hær» i Skottland og vet altså hva han snakker om.

Vi har tidligere her i bladet offentliggjort en artikkel av Lindstrøm hvor han kommer inn på et mytteri blant de norske soldater i Skottland i 1945 og skal her gi noen nærmere detaljer bygget på opplysninger Lindstrøm gir i et brev vi har hatt anledning til å se en gjenpart av. Brevet er skrevet i forbindelse med Hartmannsaken og Lindstrøm gir disse opplysninger for å belyse nærmere hvorledes ubehagelige dokumenter undersøkes.

Lindstrøm vil gjøre brev-mottageren oppmerksom på et forhold som man har vil-

(Forts. side 6)

General Falkenborst som på basis av Ruges beretning kritiserte general Erichsen for at han ikke hadde efterkommet ordre.

Major Kjelstrup som gjorde Forsvarets Krigshistoriske Avdeling oppmerksom på kontroversen mellom de 10 norske generaler, men som ingen respons fikk. Også dette skulle låkelegges.

General Ruges besynderlige — —

(Forts. fra side 1)

Til nærmere belysning av dette trekker vi idag påny frem et brev som avdøde major Finn H. Kjelstrup for ti år siden sendte Forsvarets Krigshistoriske Avdeling, et skriv han ikke fikk noe svar på og som ikke foranlediget noesomhelst fra disse historikeres side heller, skjønt det sannelig er krutt nok i skrivevet. På bakgrunn av dette er det kanskje ikke så underlig at den militære undersøkelseskommissjons innberetning så hårdnakket underslås og hemmeligholdes 25 år etter at den ble avgitt. Og at en rekke avgjørende originaldokumenter simpelthen er «forsvunnet», som advokat Sverre Hartmann slår fast. Det er forsåvidt avslørende nok at Krigshistorisk Avdeling i skriv til major Kjelstrup anfører at det ligger utenfor dens kompetanse å behandle «spørsmål av politisk art vedrørende krigen.» Og i et tidligere skriv nektet man å besvare en henvendelse fordi det gjaldt «spørsmål av utpreget juridisk og folkerettslig natur.»

I det skriv vi kommer tilbake til idag berører major Kjelstrup general Ruges høyst besynderlige opptreden hvis det var slik som det hevdes at Norges krig fortsatte etter kapitulasjonen. Vi peker bl. a. på hans eendommelige forhold til OKW i Norge, som med en fortsettelse av krigen for øye faktisk av generalen fikk utlevert hans redegjørelse for kampene i Norge!

Hensikten med major Kjelstrups henvendelse til Krigshistorisk avdeling var som han anfører å få denne til historisk å klarlegge forskjellige spørsmål, bl. a. bakgrunnen for den manglende mobiliseringsordre og den manglende kampberedskap. Videre anfører han:

«2. Av stor interesse vil også være Avdelingens vurdering av generalløytnant Ruges redegjørelse og nærmere begrunnelse for den militære skjønn som i rådslagning med en representant for regjeringen førte til at denne bestemte seg til å ta kampen opp med sikte på å danne en tysk-engelsk kampfront i Norge. Hvilken risiko dette innebar for landet måtte være innlysende, og likeså hvilke uendelig små sjanser det var for et militært sett regningssvarende resultat. Det er vel da den moralske side av saken som her er tillagt avgjørende vekt, ved siden av hensynet til å dekke regjeringens flukt.

3. Det er også behov for en kritisk vurdering av grunnen til at det ikke ble andordnet samvirke mellom de styrker som var mobilisert i Østfold og de nordenfør værende.

I «Norges Krig», bind I, s. 316 er anført at det ble forsøkt å sende et direktiv herom via Sverige, etter at HOK var blitt oppmerksom på 1. Divisjons isolerte stilling. Hvorfor ikke umiddelbart etter mobiliseringen?

Det bør for øvrig på grunn av sakens betydning redegjøres nærmere for når og hvordan dette direktiv ble forsøkt sendt gjennom Sverige, samt for grunnen til at det ikke ble forsøkt sendt direkte, f. eks. pr. kurer, og på et tidligere tidspunkt. Denne høyviktige ordresak er det av interesse å få oppklart bl. a. på grunn av følgende saksfremstilling fra sjefen for 1ste Divisjon overfor undertegnede, gjengitt etter dagbok:

«Generalmajor Erichsen oppsøkte meg i dag og beklaget seg over å ha vært utsatt for et bakholdsangrep fra selveste general Ruge. Generalmajoren hadde vært i Oberko (Oberkommando der Wehrmacht) for å hilse på general Falkenhorst (Dette altså mens Norges krig «fortsatte»), som til hans overraskelse innledet konversasjonen med å si at han gjerne ville vite hvorfor generalen ikke hadde etterkommet general Ruges ordre om å rykke nordover for å slutte seg til de derværende norske tropper.

Det viste seg at general Falkenhorst hadde lest en redegjørelse for nøytralitetsforsvaret, forfattet av general Ruge.(!)

Generalmajor Erichsen opplyste at han hadde fremholdt ettertrykkelig for general Falkenhorst at han aldri hadde mottatt noen sådan ordre, og at det etter hans kjennskap til det som var passert var utelukket at ordre av sådant innhold overhodet var utferdiget ved den norske overkommando.

Efter denne konferanse hadde general Erichsen oppsøkt general Ruge (mens Norges krig altså «fortsatte»), som overfor ham hadde forklart at vedkommende redegjørelse var private optegnelser beregnet bare på hans nærmeste familie, men hadde vært utlånt til en offiser ved Oberko (!) mot løfte om konfidensiell behandling. Generalen kunne imidlertid ikke benekte at anførselen om den angivelige ordre var som referert.

General Erichsen tilføyet at han hadde fått kjennskap

til at general Ruge senere hadde henvendt seg til general Falkenhorst (mens altså Norges krig «fortsatte») og protestert mot indiskresjonen. Herunder skulle han ha uttalt seg på ærekrenkende vis om de tyske offiserers syn på forpliktelse på æresord kontra norsk tilsvarende syn. (Det sa altså den mann som så å si beordret de norske offiserer til å avgi æresord om ikke å kjempe i «den fortsatte krig» og slik uttalte han seg om norske offiserers syn på æresordet som de senere praktiserte på slik underlig vis), noe som visstnok hadde foranlediget en skarp replikk fra general Falkenhorst.

Jeg har tilskrevet general Ruge om dette, med utskrift av dagboken. I svarbrev 18.8. 1959 har generalen henvist meg til Den krigshistoriske avdeling.

4. Av særlig interesse vil det være å få en fyldestgjørende saklig redegjørelse for en rekke forhold i forbindelse med kapitulasjonen.

En vurdering av styrkeforholdet og situasjonen etter den fransk-engelske tilbaketrekning vil vel komme i forbindelse med beretningen om kampene ved Narvik. Her må man da vente redegjort for hvorfor det overhode ble kapitulert, når det ikke forelå anvisning herom fra forsvarsministeren (som hadde gitt direktiv om demobilisering), og det dessuten angivelig var hensikten å fortsette krigføringen, jfr. general Ruges vitneprov i Skancke-saken. Har regjeringen forandret forsvarsministerens direktiv?

Hvorfor ble ikke generalmajor Fleischers idé om å overføre personell og materiell til Sverige og Finnland tiltrådt av den norske overkommando? — — —

Var overkommandoen ubekjent med at den hadde full folkerettslig adgang til å oppløse hæren, dimettere personellet og ev. ødelegge alt krigsmateriell? — — —

Hvilken begrunnelse kan gis for de innrømmelser som er gjort i kapitulasjonsavtalens §§ 3, 5, 6 og 8, bl. a. vedrørende opparbeidelse av flyplassene Bardufoss og Skånland? — — —

Generalløytnant Ruge bør gis anledning til særskilt redegjørelse for hvordan hans forklaring angående hensikten om fortsatt statlig krigføring stemmer med hans frivillige krigsfangenskap — og med hans anvisning til offiserene om å forplikte seg på æresord til passivitet for varigheten av Tysklands krig.